

ADIERAZPENA

GALIZIAN ETA BIZKAIA EUKALIPTO-SAIL BERRIETARAKO INDARREAN DAUDEN LUZAMENDUAK LUZATZEKO ETA ASTURIAS, KANTABRIA, ARABA ETA GIPUZKOARA ZABALTZEKO ESKAERA

2025eko ekainaren 13a

Mugimendu ekologista eukaliptoaren hedapenaren aurrean

2011n, estatu eta eskualde mailako (Andaluzia, Galizia, Asturias, Kantabria eta Euskal Autonomia Erkidegoko) natura zaintzeko eta ekologiaren aldeko 20 elkartek baino gehiagok “Eukalipto-landaketan arazoari buruzko ikuspegi-komuna” izeneko adierazpena aurkeztu zuten¹. Adierazpen horren aurretik, Europako, Portugalgo edo Kantabriako mugimendu ekologistak Iberiar Penintsulako lurraldearen eukaliptizazioari buruz hartutako beste jarrera dokumentu batzuk zeuden.²

Adierazpen hartan, mugimendu ekologistako eragileok eukalipto-landaketek eta papergintza sektoreak gizartean eta ekonomian duten garrantzia aitortu genuen, eta, horregatik, administrazio publikoei eta eukaliptoaren sektoreari hainbat hamarkadatarako gatazkak alde batera uzteko eta, industriarekin eta jabeekin batera, gizartetik eta ingurumenari dagokionez arduratsuak diren baso-produktuen aldeko ahaleginak batzeko irtenbide-proposamen bat aurkeztu genien. Horretarako, bide-orri bat proposatu genuen (9 jarraibide eta 24 neurri), administrazio publikoei eta eukaliptoaren sektoreari zuzendua.

Egungo egoeraren argitan onartu behar dugu eskaera haiek ez zirela entzun, plangintzak huts egin zuela eta hainbat eukalipto espezieen landaketek okupatutako azalerak handitzen jarraitu

¹ [Una Visión Común sobre el problema de las plantaciones de eucalipto. Análisis y propuestas del movimiento ecologista ibérico para solucionar la conflictividad social y ambiental de las plantaciones de eucalipto.](#) 16/03/2011.

² Una visión común para transformar la industria Europea del Papel. Documento acordado en la reunión del Movimiento Forestal Europeo (FME) el 2 de octubre de 2005. Para la versión en castellano y catalán: <http://www.ecoedicio.cat/?p=132>; A Eucaliptização em Portugal. Análise da Situação e Propostas de Resolução. Documento de AGROBIO, APB, GEOTA, GUEA, LPN, QUERCUS. Lisboa, 1989; Manifiesto para la regulación del cultivo de eucaliptos en Cantabria, firmado por 14 organizaciones ecologistas, sociales y sindicales, en julio de 2004.

duela lurralde batzuetan³. Eta hedapen horri lotutako gatazkakortasunak angelu berriak erakutsi ditu, hala nola paper-orearen ekoizpenarekin zerikusirik ez duen egurraren balio-katean hornidurarik ez izateko arriskua. Bitartean, eukalipto landaketetatik kanpo naturalizatzeari buruzko ebidentzia zientifikoak pilatzen ziren, baita ekosistemetan duen eraginari buruzkoak eta naturagune babestuetan duen hedapenari buruzkoak ere.

Egungo luzamenduak eukaliptoari Portugalen, Galizian, Bizkaian

Eukaliptoari lotuta, gaur egun Iberiar penintsulan dagoen gatazka sozioekonomikoa oso ondo azaltzen da zuhaitz horren landaketa berriei indarrean dauden hiru luzamendu egotetik: Portugalen, 2017tik 2030era; Galizian, 2021etik 2025aren amaierara arte; eta Bizkaian, 2022tik 2025aren amaierara arte. Luzamendu horiei Asturiasko Printzerrian 2009 eta 2014 artean indarrean egon zen moratoria gehitu beharko litzaieke.

Asturiasko luzamendua alde batera utzita, gaur egun indarrean dauden luzamenduak dekretatzeko administrazio publikoen arrazoiak ez dira ingurumen-alorrekoak izan. 2018tik eukalipto-landaketen azaleraren hazkunde izugarria geldiarazten saiatzea izan dute helburu. Hazkunde hori, batez ere, penintsulako iparraldeko eta ipar-mendebaldeko lurralde guztietan zenbait izurritek larriki eragindako koniferoen (*Pinus radiata* eta *P. nigra*, batez ere) masa produktiboen ordezkapen masiboak eragin du. Dagoeneko Bierzon, Burgosko iparraldean eta Katalunian ere dagoen izurria. Izurrite horiek azikulen banda gorria eta marroia, txankro erretxinaduna (*Fusarium circinatum*) eta pinuaren nematodoa (*Bursaphelenchus xylophilus*) izan dira. Hain zuzen ere, pinuaren nematodoak Portugalgo *Pinus pinaster* masetan duen eragin larria –Galizia hegoaldean ere aldizkako agerraldiak sortzen ditu– litzateke herrialde honetan moratoria ezartzeko erabakiaren atzean legokeen faktoreetako bat.

Konifero-sailak eukalipto-sailekin masiboki ordezkatzeko, baso-inbentarioetan jaso zena, alarma piztu zuen baso-sektorean, eta, bereziki, konifero-zuraren balio-kate osoan (egitura-zura, taula-zura eta zerrategia), hornidurarik gabe geratzeko arrisku nabarmena zegoelako.

Ikerketen arabera, konifero-sailetan izurriteen eraginaren areagotzea klima-aldaketak eragindako batez besteko tenperaturen igoerarekin lotutako fenomeno da. Era berean, kontuan hartu behar da tenperatura altuagoek zer eragin duten sute-arriskuaren areagotzean eta haren intentsitatean.

Konifero-masen osasun-egoera txar horren zati batek kudeaketa-ereduarekin ere badu zerikusia: espezie bakarreko landaketak, askotan aniztasun genetiko gutxikoak edo batere ez dutenak, maldan dauden eremuetan lurzorua galtzea eragiten duten mozketa-txandak dituztenak, baso-lurzoruetan emankortasuna galtzen dutenak eta, erauzketa-hamarkaden ondoren, produktibitatea orokorrean jaisten dutenak, eta abar, baso-masa horiek agente patogenoen aurrean (oraingoak eta etorkizunekoak) erantzun txarra izatea eragiten dute, eta, azken batean, landaketen aurrean erresilientzia gutxi izatea. *Eucalyptus globulus* espeziearen sailak ez arazo horietatik salbu espezie horrek ere bere produktibitatea murrizten duten izurriteen zerrenda luzea baitu.

³ Testu honetan eukalipto deritzogu Estatu espainiarraren ipar eta iparmendebalean landatutako bi espezieei: *Eucalyptus globulus* Labill. y *Eucalyptus nitens* H.Deane & Maiden.

Nahiz eta eukaliptoarekin egindako pinuaren ordezkatzeko masiboa, iparraldeko eta ipar-mendebaldeko lurraldeetan intentsitate ezberdinarekin agertzen den, zuraren sektorean dagoen alarmaren ondorioz, duela urte batzuetatik ari dira izurriteekiko erresistenteak diren barietateen bilaketa eta ugalketa (pinuaren nematodoa *Pinus pinaster*-aren kasuan) ikertzen, *P. radiata* eta *P. nigra* espezieak *P. pinaster* espeziearekin ordezkatzeko kantauri itsasoko ertzean, edo zuzenean, bertze espezie exotiko batzuk erabiltzen, hala nola, *Pinus tadea*, *Pinus elliotti*, *Pseudotsuga menziesii*, *Sequoia sempervirens*, *Picea sitchensis* eta *Criptomeria*, *Cedrus*, *Larix etab.-en* antzeko bertze generoko espezieak erabiliz.

Nafarroan konifero-plantazioen krisia hostozabalak landatzera bideratu den bitartean, ezer gutxi edo oso gutxi egin da beste lurralde batzuetan beste espezie interesgarri batzuk dibertsifikatzen eta haien erabilera sustatzen saiatzeko, adibidez gaztainondoa, edo bertako hostozabal batzuk (urkiak, haritz mota ezberdinak, sahatsak, lizarrak, etab..) Galizian, adibidez, horrelako espeziak, ez dira iristen urteko mozketen % 3ra, zuhaitz-azaleraren % 30 inguru izan arren.

Eucalyptus generoko espezie batzuen izaera inbaditzaileari buruzko eztabaida

Baso-gaixotasunek konifero-sailetan duten eragin handiagoarekin batera, azken hamarkadan eztabaida izan da zientziaren eta administrazio publikoaren arloan *Eucalyptus* generoko espezie batzuek Iberiar penintsulan izan dezaketen izaera inbaditzaileari buruz. Eztabaida hori faltsuan itxi da, lurralde ezberdinetan naturalizatutako eukaliptoek biodibertsitatean duten eraginaren ebidentziak alfonbra azpian ezkutatu.

Eztabaida horretan, eta beste batzuetan gertatu den bezala, kredentzial zientifikoez jabetzeko borrokak agerian utzi ditu literatura zientifikoaren interpretazioan dauden desadostasun larriak eta ikuspegi desberdinen arteko elkarriketan nagusi den korporatibismoa. Horietan, artikuluko zientifikoaren ondorioen irakurketa ezberdinetik eratorritako argudioak eukalipto-pastaren sektorearen balio-katearen garrantziari buruzko arrazoibide sozioekonomikoekin nahasten dira.

Hala, 2012an eta 2017an, Flora eta Fauna Basatien Batzordearen Batzorde Zientifikoaren irizpen banak (garai hartan, MAGRAMA Nekazaritza, Elikadura eta Ingurumen Ministerioaren Ingurumeneko Estatu Idazkaritzaren mende zegoen) *Eucalyptus* generoko zenbait espezieen izaera inbaditzailea ezarri zuten, besteak beste, *E. globulus* eta *E. nitens*.^{4 5} Adituen Batzordearen iritziaurrean, MAGRAMAko Baso Politikako Zuzendariorde Nagusiak (Nekazaritza eta Elikadurako Estatu Idazkaritzaren mendekoa) Batzorde Zientifikoaren ondorioekin bat ez zetorren kontraintforme bat eman zuen⁶. Bigarren irizpenaren kasuan, gainera, jatorria A Coruña Teoko Udalaren eskaera batek eragindako kontsulta bat zen, eukalipto espezie inbaditzaile izendatzea eskatzen zuena. Eta kontraintforme horrekin, 2018ko

⁴ MITECO, 2012. [Consulta sobre el posible carácter invasor y potencial peligrosidad de la especie exótica *Eucalyptus nitens*, en cuanto a su cultivo y comercialización.](#)

⁵ MITECO, 2017. [Dictamen del Comité Científico de Especies Exóticas Invasoras \(CC 30/2017\) de 01/12/2017 sobre la posible inclusión de *Eucalyptus camaldulensis*, *E. globulus*, *E. nitens* y cualquier otra especie del género *Eucalyptus* en el Catálogo Español de Especies Exóticas Invasoras regulado por el R.D. 630/2013](#)

⁶ MITECO, 2017. [Informe de la Subdirección General de Política Forestal de 05/12/2017 sobre la solicitud de inclusión en el Catálogo Español de Especies Exóticas Invasoras de los taxones *Eucalyptus nitens*, *Eucalyptus globulus*, *Eucalyptus*.](#) Este contraintforme resumía a su vez el informe "Análisis de la ecología de *Eucalyptus nitens* y del estado actual de esta especie alóctona en España" elaborado por el ingeniero de montes Luis Gil Sánchez, y en el que su autor rebate la base científica de las decisiones del Comité de Expertos en su Dictamen CC 02/2012. El ingeniero de montes revisaba la literatura científica consultada y concluía que, si bien mostraba los impactos sobre suelo o biodiversidad de las plantaciones de eucalipto, no existía ninguna evidencia que pudiera llevar a especificar el carácter invasor de la especie.

otsailaren 9an Teoko Udalaren eskaera atzera botatzea erabaki zuen Ministerioak. Erantzun gisa, Galiziako Udalak errekurtoa aurkeztu zuen Madrilgo Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusian, baina, 2020ko abenduan, auzitegi horretako Administrazioarekiko Auzien Salak berretsi egin zuen Ministerioaren erabakia⁷.

Bien bitartean, Eusko Jaurlaritzak agindutako errebisio bibliografiko batek, landaketa horiek Euskadin eta Iberiar penintsulan dituzten ingurumen-eraginei buruzkoa, 2020an Aranzadi Zientzia Elkartearen Munibe aldizkarian argitaratua, ondorio kaltegarri horiek badirela azpimarratzen du⁸, eta gogorarazten du literatura zientifikoak zehaztu duela eukaliptoaren hedapena baso-suteen ondorengo egoera zehatzetan⁹.

Ebidentzia zientifiko ugari egon arren, eta MITERDen bertsio ofizialak eukalipto "espezie exotiko inbaditzaile" gisa katalogatu ezin dela dioen arren, errealitatea da MITERDe eta naturaguneak kudeatzen dituzten gainerako administrazio publikoek inbaditzailea dela onartzen dutela eta diru-kopuru ikaragarriak inbertitzen dituztela hura kontrolatzeko eta desagerrarazteko Natura 2000 Sarearen barruan.

Gune babestuak, ingurumena lehengoratzeko eta eukalipto ezabatzea

Eukalipto dagoen lurralde gehienetan, zuhaitz hau landatu zen lekuetatik kanpo naturalizatu eta hedatu egiten da. Bereziki, erraza da eukaliptoak aurkitzea isurialde atlantiko eta kantauriarreko ibaien ertzetan zehar. Horri gehituta, babestutako naturaguneak ez daude landaketa horiek barruan zabaltzetik salbuetsita, Oiongo Dunetako Parke Naturalean (Kantabria) edo Urdaibaiko Biosfera Erreserban (Bizkaia) ikusten den bezala. Asturiasen, Asturiasko kostaldeko Natura 2000 Sareko gune guztiak kaltetuta daude, eta bereziki larria da Villaviciosako Itsasadarreko Erreserba Natural Partzialean (KBE eta HBBE) eta Rio Eo, Oscos y Terras de Buróngo Biosfera Erreserban (KBE eta HBBE).

Baina, agian, kasurik okerrera eta dokumentatuena Fragas del Eumeko Parke Naturalaren kasua da (A Coruña, Galizian), Europar hobekien kontserbatutako erriberako baso atlantikoetako bat. Leku ikoniko horretan, eukalipto landaketek hartzen duten azalerak gora egiten jarraitzen du. Galiziako Misio Biologikoak (MBG-CSIC) egindako ikerketa baten arabera¹⁰, 25 urteko epean, babestutako eremu horren barruan baso autoktonoaren % 17,6 galdu dela egiaztatu da, bai eta eukalipto-sailak ugaritu egin direla ere. Zehazki, eukaliptoaren presentzia % 48,2 handitu zen 1997tik (urte horretan izendatu zuten Parke Natural) 2022ra, eta horrek Galiziako gune babestuen kudeaketak porrot egin zuela erakutsi zuen.

Baina posible da eukaliptoak kentzea naturagune babestuetan, Atlantikoko Uharteetako Parke Nazionean (Galiziako Erkidegoa) esaterako, MITERDen, Galiziako Xuntaren eta Santiago de Compostelako Unibertsitatearen laguntza duen Life Insular programa europarraren bidez. Programa horrek zenbait neurri jasotzen ditu, hala nola "*Eucalyptus* birsortu inbaditzailea

⁷ [Sentencia del Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad de Madrid 505/2020](#), 30/10/2020.

⁸ Eloseg, A., Cabido, C., Larrañaga, A. y Arizaga, J. [Efectos ambientales de las plantaciones de eucaliptos en Euskadi y la península ibérica](#). Munibe, Cienc. Nat 68, 2020. pp 111-136. Donostia/San Sebastián.

⁹ Según recuerda la revisión bibliográfica encargada por el Gobierno Vasco "*estudios realizados en Galicia demuestran que los incendios potencian en más de 40 veces la supervivencia de plántulas de eucalipto, incrementando el potencial invasor de este género (Calviño-Cancela et al, 2018)*".

¹⁰ Díaz García, Paula & Regos, Adrián. [Assessing Land-Cover Changes in the Natural Park 'Fragas do Eume' over the Last 25 Years: Insights from Remote Sensing and Machine Learning](#).

kentzea” (C2 eta C3 ekintzak¹¹). Iaz, 2024an, *La Voz de Galicia* jakinarazi zuen aurreko urtean 4.769 eukalipto bota zirela, *El Parque Nacional aplica el programa europeo Life Insular para eliminar especies invasoras*.¹² izenburua zeraman artikuluan. Parke Nazionalak Europako Life Insular programa aplikatzen du espezie inbaditzaileak kentzeko.

Euskadin, Gipuzkoako Foru Aldundiak “inbaditzailetzat” jo du eukalipto, eta, 2021 eta 2022 urteetan, Lezoko Udalarekin batera, landaketa batetik kanpo dagoen eukalipto masa baten jarraipena egin du Jaizkibealeko KBERen barruan (Natura 2000 Sarearen Kontserbazio Bereziko Eremua) zein Erabilera Publikoko 23 zenbakiko mendian¹³. Gipuzkoako Aldundiak bere webgunean dioenez¹⁴, eukalipto ale gazteen hedapen progresiboa ikusi ahal izan da, bai zuhaitz masa nagusiaren ondoko eremuetan, bai Guadalupeko pistaren iparraldean. Aldundiaren arabera, eukalipto izaera inbaditzailea duen zuhaitza da, eta bertako biodibertsitatean eragin handia sortzen du; beraz, hedatzea saihestu behar den espeziea da.

Eztabaida berriro irekitzearen aldeko azken argudio bat eranstea, espezie inbaditzaileen arazoaren dimentsioak Espainian espezie exotiko inbaditzaileak (EEI) desagerraraztearen kostuetara hurbildu diren ikerketa-lanak sortu ditu, non *Eucalyptus* generoa sartzen den. Europako InvaCost¹⁵ proiektuaren barruan, Economic costs of invasive alien species in Spain (Espezie exotiko inbaditzaileen kostu ekonomikoak Espainian)¹⁶ artikulua, 2021ean argitaratua, Espainian dauden EEIak desagerrarazteko kostu ekonomikoen analisiaren emaitzak aztertzen ditu. Datu sendoak soilik kontuan hartuta —hau da, estrapolatutako kostuak, potentzialak (gertatu gabeak edo espero zirenak) eta fidagarritasun baxukoak kenduta—, Espainian EEI desagerrarazteko 1997tik 2022ra bitarteko kostu ekonomikoak 232 milioi eurokoak izan zirela kalkulatu zen. Espainiako 10 espezie garestien zerrendan, kudeaketa-kostu sendoak soilik kontuan hartuta, bigarren postuan *Eucalyptus ssp.* dago, 44,66 milioi euroko kostuarekin, baina EEIren erregulazio nazionalen zerrendatutako genero/espeziea izan gabe. Ikerketak agerian utzi du kudeaketa-kostuekin dokumentatutako espezie inbaditzaileen % 36 ez zeudela sartuta lege nazionalen edo europarreten (zerrenda beltzak), eta horrek iradokitzen du, egileen arabera, lege horiek berrikusi behar direla.

Monolaborantza ekonomikoaren arriskua eta lurraldearen eukaliptizazioa

Deskribatzen ari garen testuinguru honetan, eukalipto-zura eskatuko duten industria-proiektu berrien mehatxuak (adibidez, Portugalgo Altri paper-fabrikak sustatutako GAMA proiektua) arriskuan jartzen du koniferoen egurraren balio-katea, eta, aldi berean, Iberiar Penintsulako basogintza-sektorean “monolaborantza ekonomikoa” bultzatzen du zelulosaren ekoizpenerako. Eta hori guztia produkzio-dibertsifikazioaren kaltetan eta landaketen baso-kudeaketarako eredu berriei ekosistemak klima-aldaketara hobeto egokitzea oztopatuz, egungo egoera urte batzuk barru errepikatzea saihestuko dutenak.

¹¹ Life Insular. Áreas de Actuación / ZEC. <https://www.lifeinsular.eu/seccion/146/Acciones-de-conservacion.html>

¹² La Voz de Galicia, 23/09/2024. [5.000 eucaliptos talados en las islas Cíes. El Parque Nacional aplica el programa europeo Life Insular para eliminar especies invasoras](#)

¹³ El Diario Vasco, 27/11/2022. [La Diputación talará un rodal de eucalipto para evitar su expansión](#)

¹⁴ Ayuntamiento de Lezo, 26/11/2022. [Trabajos forestales para la recuperación del bosque autóctono en Jaizkibel](#)

¹⁵ Web de [Invacost](#)

¹⁶ Elena Angulo, Liliana Ballesteros-mejia, Ana Novoa, Virginia G. Duboscq-Carra, Christophe Diagne, Franck Courchamp. 2021. [Economic costs of invasive alien species in Spain](#).

Atlantikoko fatxadan eta Kantauriko kostaldean monolaborantza produktiborako joera hori arriskutsua da Natura 2000 Sareko guneentzat eta, oro har, biodibertsitatearentzat, ingurumen-administrazioaren utzikeria-testuinguru batean, eukalipto landaketetatik kanpo naturalizatzearen arazoa eta horrek biodibertsitatean dituen eraginak alde batera uztea erabaki baitu.

Hori dela eta, **adierazpen hau sinatzen dugun erakundeok defendatzen dugu indarrean dauden luzamenduak gutxienez 2030era arte zabaltzea eukalipto-landaketa berrietara, bai eta murrizketa berriak ezartzea ere**, Espainiako Estatuko lurraldeetako administrazioek klima-aldaketa aldagaia kontuan hartzen duen eta interes guztiak barneratzen dituen baso-plangintzarik egiten ez duten bitartean, eukalipto-espezie batzuen naturalizazioaren eta ingurumen-intereseko ekosistemen kolonizazioaren arazoari helduz.

ESKATZEN DUGU

1. Eukaliptoak Espainiako Estatuan okupatzen duen azaleraren egungo hazkundera geldiaraztea, baso-plangintzaren helburuak betetzea, ekoizpen-masak basogintzaren balio-kate osorako dibertsifikatzea eta biodibertsitatea mantentzea ziurtatzen ez den bitartean.
 - 1.1. Galizian eta Bizkaian indarrean dauden eukalipto sail berrientzako luzamenduak gutxienez 2030era arte zabaltzea.
 - 1.2. Asturiasko Printzerrian, Kantabrian, Araban eta Gipuzkoan eukalipto-sail berriei gutxienez 2030 arte luzamendua ezartzea.
2. Espainian eta Portugalen eukalipto-egurraren eskaeraren hazkundera geldiaraztea, zelulosa ekoizteko fabrika berrien egungo proiektuak kenduz.
3. Eukalipto plantazioetatik kanpo naturalizatzeko ekosistemetan eta biodibertsitatean eragiten dituen inpaktu kaltegarriak ebaluatzea eta saihestea:
 - 3.1. MITERDen barruan, diziplina anitzeko lan-talde bat ezartzea, eukalipto plantazioetatik kanpo zabaltzeko biodibertsitatean izango dituen ondorioak aztertzeko, bereziki natura-gune babestuen barruan, eta eukalipto Natura 2000 Sareko eremuetan desagerrarazteak izango dituen kostu ekonomikoak ebaluatzeko.
 - 3.2. Espezie Exotiko Inbaditzaileen Katalogoa arautzen duen Errege Dekretua berrikustea, Eucalyptus generoaren berezitasunaz eta lurralde horietan duen garrantzi sozial eta ekonomikoaz hitz egiteko, eta naturalizatzeko eta landaketetatik kanpo zabaltzeko eragiten dituen ingurumen-ondorio kaltegarriak saihesteko esparru juridiko egokia bilatzeko.
 - 3.3. Espainiako Natura Lehengoratzeko Plan Nazionalean sartzea naturako gune babestuen barruan naturalizatutako eukaliptoen eragina jasaten duten eremuak

leheneratzeko proiektuak, bai eta Natura 2000 Sarearen barruan eukalipto-sail komertzialak pixkanaka murriztea ere.

4. Baso-, lurralde- eta hirigintza-plangintza hobetzea eta betearaztea, landaketen mugei dagokienez:

4.1. *Eucalyptus* generoko landaketak jabari publiko hidraulikotik eta haren zortasun-eremutik, ura hartzeko eremuetatik, malda edo erodabilitate handiko eremuetatik, naturagune babestuetatik eta korridore ekologikoetatik, etxebizitzaren eta biziguneen gertutasunetik, basoaren hiri-interfazetik eta abarretik salbuestea.

4.2. Dauden eukalipto-sailak bertan behera uztea saihestea, jabetza txikia jabeen elkartearen aldeko erregimen ekonomiko baten bidez elkartzea sustatuz.

5. Landaketa berrietarako luzamenduak aprobetxatzea masa produktiboen trantsizioari eta egokitzapenari ekiteko, hornidurako zerbitzu ekosistemikoaren erresilientzia areagotzeki begira:

5.1. Basogintza-eredu berriak garatzea, etorkizuneko agertokiaren aurrean masa produktiboaren erresilientzia handiagoa izan dezaten, dibertsifikazio handiagoa (espezifiko eta espezie artekoa) eta kudeaketa-ereduak aldatzea bilatuz, landaketa erregularretan, espezie bakarrekotan eta agrokimikoak eta izatezko mozketak erabiltzen dituzten landaketa erregularretan oinarritutako basogintza-eredua errepikatzea saihestuz, egungo klima-aldaketaren ondorioekiko oso ahulak direla erakutsi baitute.

5.2. Beste espezie batzuen ekoizpena eta erabilera industriala sustatzea, bertako espezieak sustatuz, espezie exotikoen ordez.

Adierazpena sinatzen duten eragileak

AEMS-Ríos con Vida, Amigas de la Tierra, Asociación Asturiana Amigos de la Naturaleza (ANA), Asociación Custodia Bosque Atlántico (BETULA), Asociación para la Defensa de los Recursos Naturales de Cantabria (ARCA), Asociación para la Recuperación del Bosque Autóctono (ARBA), Baso Biziak Plataforma, Butroi Bizirik en Transición, Coordinadora Ecoloxista d'Asturies, Eguzki, Ecologistas en Acción, Fundación Lurgaia, Fundación Montescola, Greenpeace España, Kukubaso Elkarte, Mariko Baso Espazioa, Mutrikuko Natur Taldea, Sagarrak Ekologista Taldea, SEO/BirdLife, Sociedade Galega de Historia Natural (SGHN), Sociedad de Ciencias Naturales de Sestao, SOSollube, Txirpial, Verdegai y WWF España